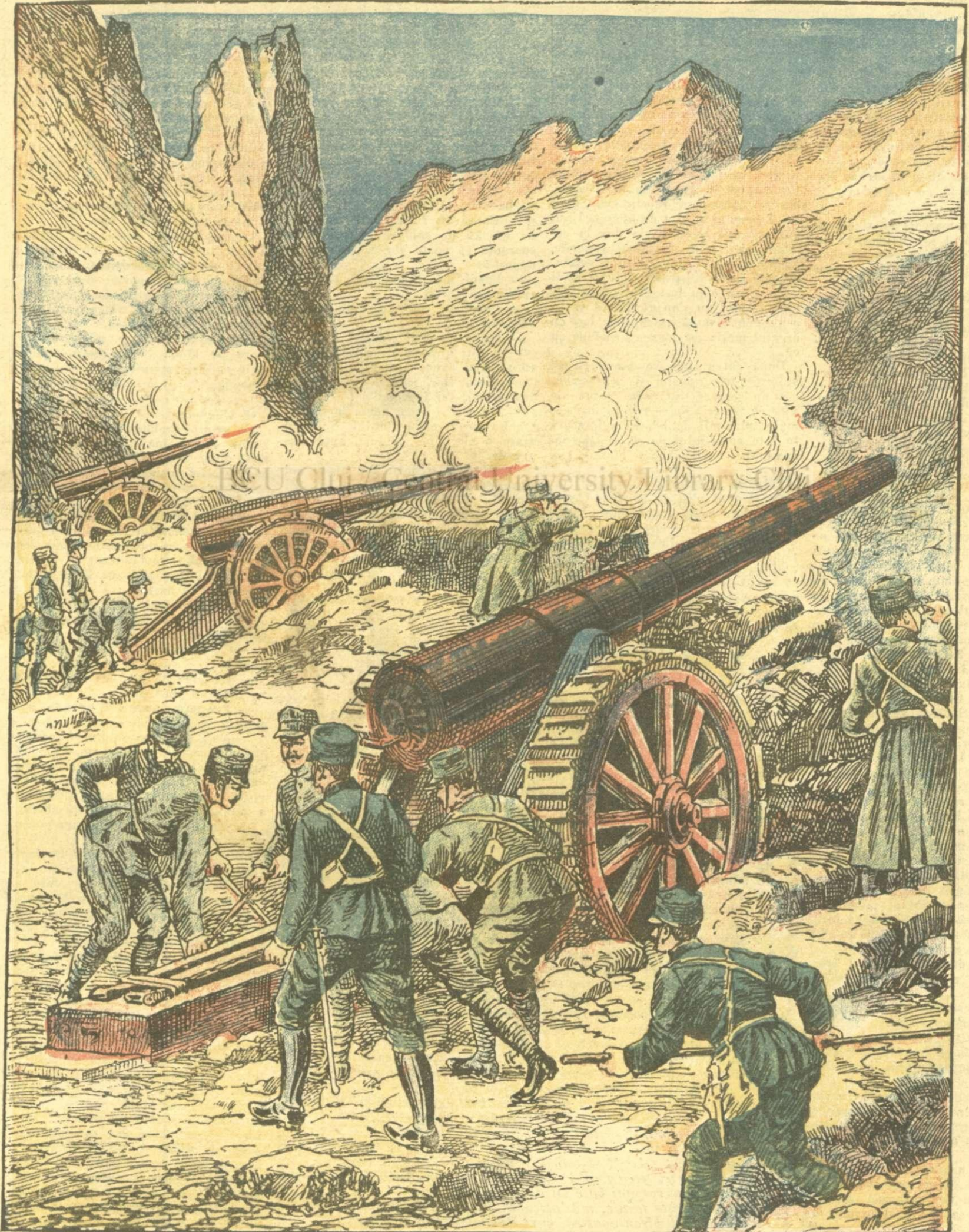

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR
Ioan Dragu, Liviu Coman, Ion Gruia, Maria Al. Hina, Adrian G. Roșianu,
V. Anestin, Leontin Iliescu, D. Ionescu-Scodrea, Albert, etc.

ANUNCIURI
LINIA PE PAG. 7 și 8
BANI 20

RAZBOIUL ITALO-AUSTRIAC. - BOMBARDAREA GORIȚIEI

Războiul anecdotic

Indignare!

Într'un tranșeu, în fața Liègeului, sergentul Benoit din linia 9-a, primi un glonț în urechea stângă. Se scoală și zise șefului său:

— Domnule comandant, eu mă duc; eu nu mă mai joc așa. Germanii aștia aici nu se mai uită unde trag!

+

În primele zile de Septembrie, când un avion german aruncă o bombă asupra orașului Nancy, mulțimea fugă în spre casa dărămată din strada Exelmans.

Doi oameni vorbeau între ei. Unul dintre ei întreba cu insistență asupra detaliilor: „sunt morți? Casa s'a stricat înăuntrul? (nu era nici un mort, și chiar puține pagube). În acest moment toată lumea arăta un avion francez, care urmărea pe cel german. Omul exclamă râzând ironic: „Deceaba nu-l ajunge!“. Exclamația, și accentul german irită publicul. El fu dus pe sus la postul de poliție. Fu descoperit ca spion și închis. Tovarășul lui nu fu găsit nicăieri.

+

Spionii au remarcat de sigur că preotul călugărilor sau călugărița au mai mult putință de a comunica cu soldații în calitatea lor de a alina durerile.

„Și câte anticie false, câte nu s'au descoperit!“

„Când găsesse în calca mea un preot zice un ofițer. Încep să-l rog să-mi spun rugăciunea „Confiteor“ (erezul). Dacă'l știe, asta nu înseamnă nimic, dacă nu știe atunci am înțeles și e vai de el.“

Trădați de picioarele lor prea mari. S'a văzut în Est, arstându-se două delicate surori de caritate care nu erau alții decât 2 tineri locotenenți ai Majestății Sale Imperiale.

Eroism de spartană.

Într'un sat, Namurois, locuiau 2 bătrâni, al căror singur copil era pe câmpul de luptă. Vedind germanii și năvălind și în satul lor, au incendiat casa și le-au luat tot avutul. În timpul acesta fiindcă, caporal, fu rănit de un glonț german, drept în piept. Se simțea slab și credea că va muri în curând, așa că trimise părinților lui o telegramă prin care-le anunța boala lui.

Telegrama însă colindă multe sate până ajunge în Namurois. Totuși părinții se grăbiră să se ducă la spitalul, unde se găsea băiatul. Ajunseră prea târziu. Sărmanii bătrâni fură conduși în luța pășunii cernit și acoperit de flori. Flori trimise de prieteni și superiori.

După ce-și răcoriră inima într'un suvoi cald de lacrimi, mama se îndreptă către o infirmieră și-i zise:

— De ce a murit băiatul? Am auzit că de o răceală, ceace m'ar mâhni foarte mult.

— Nu, a murit din cauza unui glonț, care i-a străbătut pieptul.

— Te rog să fii bună să ne arăți și nouă rana, ziseră bătrânii într'un glas: voim să ne convingem.

Infirmiera descoperi pieptul mortului pe care se găsea o rană însângerată.

— Mulțumesc, răspuse mama, acum putem plânge în pace, fiul meu e un erou. Pieptul lui a fost străbătut de un glonț german, fiindcă el nu s'a dat înapoi de la împlinirea dărierii!

Amândoi bătrânii pleacă covârșiți de durerea pierderii unicului lor copil, dar duceau în suflet și mulțumirea că el a murit ca un erou.

O afacere producătoare.

O familie dintr'un orașel din Franța, primi vestea morții unicului lor fiu, care se afla pe câmpul de luptă. Plânseră sărmanii părinți, mult timp, moartea copilului, dar în cele din urmă, resemnarea începu să se aștearnă peste sufletele lor vestejite și istovite de afata durere.

Trecară câteva luni de la sosirea acelei vești dureroase, când bătrânul tată veni acasă nebun de bucurie și-i întinse vestea, fără să poată scoate un singur cuvânt, o scrisoare „Jubiți părinți am fost rănit grav într'un atac cu baioneta. Una îmi străpunse pieptul, dar marele noroc care-l avui fu că nu mi-a străpuns plămânil. Totuși doctorii credeau, că voi muri dintr'un ceas în altul. Avui puterea să rezist, fiindcă natura m'a înzestrat eu un corp puternic, și iată-mă acum iustare să părăsesc spitalul. Vaș ruga însă, dacă cumva aveți posibilitatea să-mi trimiteți 1500 de lei, de care am foarte mare nevoie.“

Vă mulțumesc din suflet și vă sărut cu dragoste de fiu, George. Desigur că n'aveți bucuriei, că fiul lor nu era mori, bătrânii s'au grăbit să găsească suma cerută de băiat și i-au trimis-o.

Același lucru se întâmplă însă și altei familii dintr'un oraș învecinat, și apoi unei femei sărmane al cărui fiu era tot în compania lui George. Aceiași întâmplare renetată de 3-4 ori a început să dea de bănuț. Unul din părinții băieților s'a dus la comandament și-a reclamat cazurile. Făcându-se cercetări, s'a constatat că nici unul dintre băieții cari ar fi scris acasă n'au fost nici măcar răniți, și nici nu s'au gândit să ceară o asemenea sumă părinților lor, eu dreptul motiv, că n'aveau ce face cu ea.

După câteva timp se descoperi, că autorul telegramelor și scrisorilor, era un sergent din aceea companie care cu meseria de escroc își însușise mai multe mii de lei. El a fost dus în fața consiliului de război și condamnat.

Totul se plătește!

Pe câmpul plin de zăpadă, vântul văjâie dărâz ca pe moșiile lui. Nimic nu se vede în depărtare decât cerul de plumb imbrăciându-se cu pământul imbrăcat în mantia-i albă. Nici case, nici un bordei măcar, unde să se a-

dăpostescă un biet călător pribeag. Pe drumul, ce duce la satul X se vede târându-se un corvoii de soldați. A-tâtea gloanțe le cuceriseră chipurile și mantalele, încât nu mai puteau servi de acoperământ al corpului. Vântul suera puternic prin găuri și ridica sărățelele așezând în același timp un strat gros de zăpadă. Mergeau scribuliți și strănși unul în-altul. Comandantul călare dar și el înghețat tun, zise soldaților:

— Ce ziceți, băieți, mai avem mult?

— Păi știu eu, d-le căpitan? Să ajungem la lac și deacolo nu mai avem mult.

— Care lac?

— E un lac în apropierea satului, în câmp dar cine știe unde o fi acum, că o fi înghețat, și-i așa făcut, că dacă îngheață și se-așază zăpada pe el, nu se mai cunoaște deloc. Eu însă-l știu, fiindcă la vreo câțiva pași e o colibă de scânduri și vom ști când vom ajunge.

— Bine dacă zici tu, dar vezi că nu mai ajungem.

Tăcerea se întinse din nou asupra băieților drumeți, vântul sufla tot mai furios; la orizont cerul devenea mai întunecat.

— Uite-l! strigă soldatul sărind cu bucurie în sus.

— Ce să fie? întrebare cu toții, eu un fel de căldură în suflet, la speranța că poate vor găsi vreun adăpost!

— Lacul, d-le comandant, lacul de care v'am vorbit.

— Care lac, vezi tu, măi, eu nu văd nici unul.

— Da, dar vedeți coliba?

— Așa-i; uitasem de colibă, și zici că nu mai avem mult?

— Nu... Dar par'că vine cineva înspre noi, vor fi inamicii?

— Cum să trecem acum lacul, întrebă repede comandantul. Soldatul stătu o clipă pe gânduri, apoi zise repede.

— Să nu-l trecem. Tot avem noi nevoie de mantale până în sat. Ei nu știu că aici e lac, și se vor năpusti asupra noastră trecând peste ghiță. Le venim noi de hac! Soldații împreună cu comandantul lor găsiră nimerit planul camaradului lor, și stătură pe loc, scribuliți și ră-

puși de frig și oboseală. Germanii toți de victorie, căci victorie a nămesse ori căi de mără le-ar fi boția, veneau în zonă, încălziți de rachiu și de bucurie.

Francezii își pregătiseră armele pe care însă le ascunsese sub ei și așteptau liniștiți. Ceilalți se grăbiau, ajunseră la marginea opusă a lacului. Bucuria învingerii îi ochise, puseră piciorul pe ghiță „Got mit uns“ strigă unul și se repeziră ca lei cu paturile pământului ridicate, fiindcă nu se mai gândeau să strice gloanțe pe niște „gestorbene menschen“. Un singur pat de pușcă, în cap le ajunge. Abia ajunseră în mijlocul lacului și o părătură se auzi și un chiot de desperare și desuadeje ne-plu văzduhul. Soldații până la subțiori în apă voiau să înainteze, sau să tragă cu pușca, dar colțurile ghiței rupe, le amorțea orice mișcare. Soldații francezi cari până acum păreau amorții, această înfrângere a dușmanilor îi însoții, se sculară și traseră o salvă de pușcă spre mijlocul lacului.

— Așa se pedepsește omul, care căutamă pe Dumnezeu ca să-i ajute la o mișcare, zise soldatul văzând. Ei, acuma, d-le comandant, cred că vezi și lacul, n'ai deee te mai plânge. Măine vom ști să ne întoarcem, fiindcă avem un indicator bun.

Convoinți plecă acum mai grăbit și mai vesel. Pare că sfidează vântul, ce căuta să-i doboare. Eran încălziți de focul bucuriei și al izbăvirii, foc mai puternic decât cel de teamă, ce ard pe vatra casei, ce așteaptă să-i găzduiască.

Acei ce trecară în zilele următoare pe lângă lac, vedeau numai niște coifuri înșirate și acoperite de zăpadă.

In cursă.

Un grup de soldați francezi se așezaseră într'un loc strimt, un fel de râpă între două ridicături mari de pământ. Își instalaseră telefonul în apropierea unui fir, care servea germanilor.

Sergentul Buchon legă într-o noapte firele telefonului lui de firul germanilor și întrerupse legătura lor cu ceilalte comandamente. Într-o noapte, telefonul sbârâni. Buchon luă receptorul și ascultă:

— Tu ești, acolo, Saltzmann?

— Da, eu, răspuse Buchon, într-o germană perfectă.

— Ei, ce zici îi turlim pe ăia din râpă?

— Ba bine că nu, dar să vezi că au înaintat încă.

— Păi până unde? E vreun indicator?

— Nu-i dar am să pun eu un steag în vârful unui pom, care să arate locul până unde poți înainta cu soldații tăi, acolo trebuie să vă opriți și să așteptați până veți auzi o șuerătură. Atunei începeți atacul.

— Bravo, Saltzmann, ești un geniu al germanilor.

Comunicația se întrerupse. Buchon puse receptorul la lac și răsă:

— Da, să vedeți voi, ce geniu e Saltzmann, dar ce șiret e Buchon.

Își seulă soldații, îi pregăli, și astfel se suiră, pe înălțimile, ce se găseau într-o parte și n'alta.

Se împărțiră în două. Jumătate pe un mal și jumătate pe celalt. Se întinseră jos, eu fața în spre râpă, eu puștile gata de tras. Intunerecul îi apără de minune. Buchon se sui într'un pom și legă o basma de cea mai înaltă creangă. Și stătură în așteptare. Se auzi un șmorn înăbușit, câteva injurături, scârțâitul zăpezii sub piciorul, apoi se făcu liniște. Din când în când, se vedea aprinzându-se câte un chibrit, apoi focul țigării, care era cel mai bun semn de ochit. Așteptau fluierătura, dar în locul ei, se năvăliră cu o ploaie de gloanțe ce cădea dărâz asupra lor. Cred că niciun glonț nu s'a pierdut în zădar. După a două salvă de pușcă, nu se mai auzea nimic: tăcere, intuneric!

Buchon a plecat și i-a lăsat acolo, să aștepte cât vor voi, fluierătura lui Saltzmann.

SCRISOARE

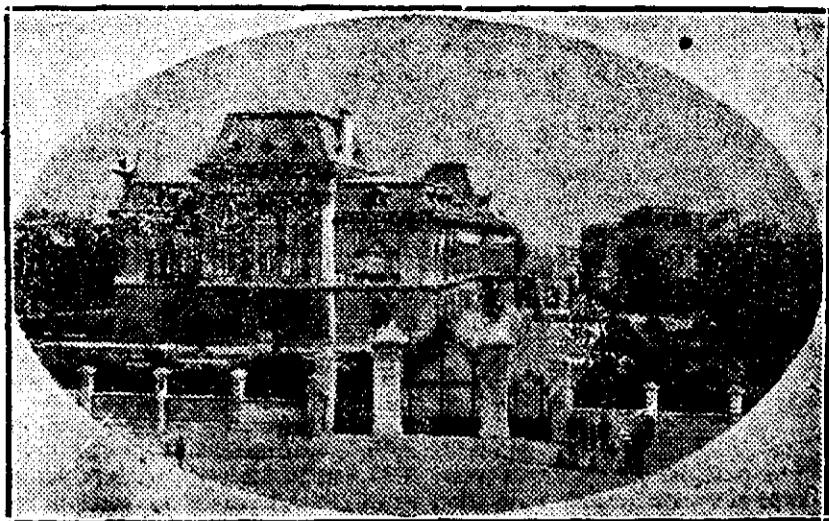
*Cât de departe-mi ești și totuși ce fericit mă simt acum,
Așa cum stau stingher în casă, privind înforat în drum,
Cu fruntea rezemată leneș de luciul geamurilor reci,
La palidele frunze, moarte, ce-si dorm adâncul somn de reci!
Și cât de trist s'înghea vântul povestea la fereastra mea
În noaptea asta atât de rece, ci tu de mai putea vedea,
Cu câtă liniște senină în taină stau și îl ascult!
Azi plânsul lui un basm îmi pare, un basm ce l-am uitat de mult!
E-atât de bine azi în casă și-i cald, mai cald ca ori și când.
Tremurător m'asez la masă, azi vrea să-ți scriu măcar un rând,
Să 'ngrop în el întreg seninul ce-l port în sufletu-mi curat!
Aș vrea să știu și tu, micuțo, că te-am iubit și te-am iertat;
Că și-am uitat tot răul astăzi. O, Doamne, câte-azi vrea să-ți scriu
Cum ars scrisorile și chipu-ți frumos, într'un amurg străziu
De toamnă care sta să moară în parcul trist, posomorât;
Că nu mi-a mai rămas nimica decât inelul tău, atât;
Că mi-am înmormântat deapăruri și visele-mi! Aș vrea să-ți spui,
Că am rămas, în lumea asta, ca un copil al nimănui!
Ci totuși azi la ce-at mai ști-o? E poate mult de-alunși și-acum
O toamnă 'ndoliată-si cerne noiannu frunzelor pe drum.
În parcul pustiu în care noi ne-am iubit atâția ani,
Iubirea noastră doarme, astăzi, în umbra tristeților castani.
În sufletele noastre, vremea a stins duioasele simțiri
Smulgându-ne întreg trecutul cu lumea lui de amintiri.
Lăsându-ne stingheri, deapăruri robii păgânelor dorinți.
Când poate-am fi putut rămâne copii draguți, copii cuminiți,
N'ntelegând fiorul dulce al sărutărilor dintii!
Cu ce-am greșit ca în veci sortită să-mi fi departe, să-mi rămâi?
Și cine e de vină, spune-mi, că suferim și tu și eu?...
Ori poate n'a putut să ierte așa iubire Dumnezeu!*

*Cât de departe-mi ești și totuși în clipa asta nu știu cum,
Mă 'ntunecă tristețea nopții și frunzele ce mor în drum,
Și vântul dureros îmi bate cu degetele-i în jerești,
Înforat șoptește tainic, mă 'ntrecăbă, scumpo: unde ești?
Ce s'a făcut iubirea noastră, cum de-am uitat-o amândoi!...
În casă-i frig și-i trist și-afară, în drum, mor palidele foi!*

Liviu Coman

Principesa Eudoxia a Bulgariei

Palatul regal din Sofia

Principesa Nadejda a Bulgariei

Movila celor trei surori

de IOAN DRAGU

În Moldova de sus, undeva pe malul Siretului, în marginea unui cătun singuratec, se ridică o movilă care, văzută din depărtare, se profilează pe orizont ca tomulus-urile căpeteniilor tătare risipite pe pământul Dobrogei. La baza ei, drumul se încrucează și se întoarce de unde a venit. Pe vârful ei crește câteva burueni galbejite ce acoperă poate amintiri din trecut. Tradițiunea poporului, a cărei imaginație e așa de bogată în fantome, leagă de locul acesta povești ciudate. Adeseori, copii din sat, porniți în nopțile calde de vară, să vâneze licurici, văd esind din ferlurile movilei vedenii de forme diferite care se întrunesc și seohoră ușor spre sat ca un zid de foc. Copii înfricoșați se aruncă, ca tepurii, în tufisuri; dar când ridică capul, vedenia stă nemiscată ca un foc strălucitor: ei se scotă în picioare, capătă curaj, se reped cu toții înainte. Lumina scade, se întunecă, se topește în aer și pierd. Micii învingători se reintorc în vale sărind de bucurie; dar vedenia scoate din pământ noi puteri luminoase și urmărește pe copii ca și cum ar fi umbra lor: ei o atacă și o gonesc din nou; în modul acesta, ceasuri întregi trec în întâlnirile cu vedenia, și când copiii se întorc acasă, câte povești amplificate în ciudățenia lor iau naștere la gura vetrii! Bătrânele din satele vecine mormăie câteva cuvinte tainice asupra vrăjitorilor și ghicitorilor; și bătrânii atunci când vine vorba de movilă, dau din cap, fac un semn cu mâna, și tac fiindcă n'au ce spune. Nimeni n'are curajul să se urce noaptea pe vârful movilei; cel ce trece pe lângă ea, simte cum îi îngheață sângele în vine, cum i se ridică părul în cap ca la mistreț, cum groaza intră în el prin toți porii. În tot satul, singur un biet bătrân de aproape nouăzeci de ani, moș Eremia, putea sta noaptea pe movilă ca la el acasă, dar nu vorbea nimănui nici de vedenie nici de movilă.

Într-o noapte, în ajurul Sfântului Andrei, moș Eremia veni și se așază în vârful movilei; privi spre sat, apoi dincolo de Siret, și sfârși prin a pleca capul spre pământ. În vreme ce scobea țărâna cu un băț gros ca și cum ar fi voit să deschidă gândurilor lui o cale până în fundul pământului și să proorocască ce va să vie privind trecutul. Vântul sufla răvălitor în lungul câmpiei, se tremura de toate stăvilele, se sfâșia de toți arborii și de toate niștrile, suna printre crenguțele spintilor uscați, atingea uneori coardele unei cobze aruncată pe pământ, și sunetele pe cari le scotea atunci răsunau ca și cum ar fi voit printr-o armonie supraomenească să reînsofletească mișcarea încetinită a gândurilor moșneagului. Norii se goneau repede și păreau tot așa de apropiați ca și coloanele strănse ale unor călăreți priviți din depărtare; uneori străluceau pentru o clipă ca niște căști și ca niște tăisuri de săbii, căci descopereau în trecerea lor luna și stelele. Era o noapte înghețată, brutală, care venise fără să se anunțe prin sfiala roșiatică a amurgului prăfuit cu aur. În largul câmpiei arborii se cocăreau spre pământ ca niște bătrâni oboșiți cari tremură și-și adună sub ei membrele ostentate: păreau că suferă și ei sub vântul lugubru, departe de lumini și de zgomote.

La picioarele bătrânului stă culcat un câine mare ciobănesc, alb și lășos pe care un gemăt mai prelung al vântului îl făcea să ridice capul, să ciulească urechile, să privească pe moșneag și să dea din coadă potolită. Într-o curte din marginea satului un cocoș cântă; puțin mai departe un câine urlă, apoi un al doilea, un al treilea, și zgomotul, crescând mereu, se răsună din sat în câmpie. Doi călăreți, unul pe un cal roș, altul pe o iapă neagră, goneau spre movilă în lungul malului Siretului. Moșneagul auzi ecoul care aducea la urechile lui tropotul cailor; și când ei se opriră, se auzi un zgomot ușor ca și cum ar fi căzut ceva jos; câinele sări în picioare, dar bătrânul flueră și animalul rămase ca țintuit pe loc, întinzând gâtul spre locul de unde venise zgomotul.

Moș Eremia privi și văzu doi cai opriiți la răscruce și doi oameni cari se îndreptau spre movilă; își duse mâna la gură, în formă de trompetă, și țipă: „Hei, Măi!“ Călăreții

răspunseră: „Da, da!“ și glasurile lor se amestecară în vânt.

Cei doi călăreți — erau tineri — se urcară pe movilă și salutară pe bătrân, care le răspunse. Atunci unul din ei vorbi așa: „Moș Eremia, venim să-ți ții făgăduelile“. Bătrânul dete din cap: „Ceia ce s'a spus trebuie să se îndeplinească; așezați-vă, fiilor; dar, dacă vreți să ascultați povestea pe care am s'o glăsuiesc, nu trebuie să vă îndoiți, nici măcar în gând, de adevărul ei; căci dacă baba se supără și vă hlestemă, v'ați dus; cine se apropie de dracu nu scapă așa de ușor de el; și acum, ascultați: „

„În vremea aceea fericită, când Leșii, Tătarii și Cazacii, în semn de unire și de înțelegere, benehtuiau departe de câmpiile pustiite ale Moldovei; în vremea când trei neamuri puternice se uniseră cu gândul să fie sub spaimă pe domnii și popoarele vecine; în vremea aceea, pe malul Siretului, mai jos de sat, lângă pădurea întunecată de frasinii pe care o vedeți acolo, se află o moară, numită moara buciumarului. În dosul ei era un bordei în care locuia o femeie căreia toți îi ziceau „Vrăjitoare“. Ea era aceea care vindeca boalele, descânta, aducea ploile, repezea grindina pe ogoarele bogate, vărsând cu o mână fericirea și cu cealaltă nenorocirea peste casele vecine. Cu ea ședeau cele trei fete ale ei, vioaie ca rândunicile, sprintene ca niște veverițe, roșii în obrazul de lapte ca niște căpușe căzute în zăpadă. Când cântau ele, paserile mirate tăceau și ascultau; și când ele tăceau, paserile începeau să cânte la fel. Iar dacă juca-se, pământul tremura de bucurie sub picioarele lor încălțate cu gheto roșii. Duceau o viață lipsită de griji și de neplăceri; flăcăii din satele vecine se năpusteau în urma lor ca muștele după miere. Se întreceau ca să joace cu ele ori să capete floarea aurită din părul sau de la pieptul lor;

dar inima și gândurile celor trei fete erau libere ca zborul paserii în vânt. Nu se bucurară însă mult de libertatea lor; aveau atunci strălucirea soarelui înainte de furtună, când cele mai frumoase și mai mărețe din razele lui se răspândește deasupra norilor cenușii ce le vor astupa în curând.

„Într-o după amiază, câteși trele ședeau pe iarbă, torcând și vorbind de hora de Duminică. Deodată zăriră trei călăreți alergând în goana mare spre moară: porțile erau deschise; repede ca o săgeată, un cal din stepele Donului, purtând un Cazac, căzu, printr-o săritură de căprioară, în mijlocul curții. Cea mai mică dintre fete privi chipu-i arămin, și păru-i bogat: inima-i se nfioră și urechile i se înroșiră, ca stecla. În dosul Cazacului, sosca în galop un Mirza tătar, al cărui cal roșcat părea că aluneca pe pământ cu picioarele-i nervoase. Fata de-a doua îi privi ochii negri și blana cenușie; inima-i tremură, și plecă capul spre pământ.

„După ei se repezi cu capul plecat un cal care purta un Leș; coada îi ajungea la pământ, și, când mergea, picioarele-i dinainte se repezeau de o potrivă în aer. Cea mai mare dintre fete îi privi armele strălucitoare și pana albă, inima-i se strănse și ea se uită la el cu dragoste. Ce să facă? Mama lor nu era acasă și dateria le porunceă să găzduiască pe cei trei străini; îi rugară să-și lege caii de gard, apoi se grăbiră să le aducă o tipșie pe care puseseă oale cu lapte, smântână și castraveți murăți. Oaspeții erau bine crescuți; fiecare din fete găsea că cel ales de ea e plin de daruri; vorbirea fu la început moale, căci se mărginea la întrebări și răspunsuri scurte, dar în urmă își luă zborul; toți vorbeau și rădeau deși nu era nimic de râs în flecăreala lor fără șir; apoi ajunseră la vorbe dulci, la ochiade pline de foc, la săruturi nevinovate ce păreau luate cu sila dar cari erau date de bună voie, pe ascuns. Gurile rele răspândiră în tot satul fel de fel de bănuieli; dar bărfelile nu merită să fie ascultate, și cu atât mai puțin crezute. Oricum ar fi fost, oaspeții își amânară plecarea pe seară; „e mai plăcut să călărești pe răcoare“, ziseră fetele; un cuvânt spus de o gură frumoasă e o poruncă pentru un războinic; toți erau veseli și voiau să se sature de atâta fericire.

„În elipa aceea, pe neașteptate, bucuria lor fu scurată de sosirea „vrăjitoarei“ care dete bună ziua cu un glas care nu dovedea că e mulțumită de găsirea străinilor; și când își privi fetele, când văzu strălucirea vie a ochilor lor, roșeața puternică ce le cuprinsese obrazii, fruntea i se brăzdă și aruncă o privire tot așa de plină de ură ca și vipera când va să sară asupra omului care i-a tulburat odihna. Călăreții nu mai lungiră vorba și fugiră repede; și în vreme ce goneau, tăceau, scufundați în gândurile lor, căci durerea le strângea inima; dorințe tainice îi împingea parcă din

STANȚE

*O rază de soare se 'ndreaptă spre mine
Spoasă, dar caldă 'ndestul ca să ardă.
Mi-aprinde în minte un dor de mai bine
Când prinde din ochi-ți adânci blândul să cadă.*

*Îmi tremură 'n suflet dorința fierbinte
De-a sta ametită sub vraja privirii
Și 'nvinșa mândrie, în clipele sfide
De apururi să lase loc liber iubirii.*

*O soaptă rostită să-mi dea mângădere
Ca muzica dulce 'n albastrele vise...
Iar zâmbetu-ți, poate aruncat fără vrere,
Să ștergă amarul din slovele scrise.*

Maria Al. Hina

non spre coliba „vrăjitoarei“. Cazanul înțelesese pentru întâia oară plăcerile și rostul căsătoriei, și hotărî ca la viitoarea adunare să ridice glasul pentru izgonirea legii care îi silea să rămână flăcău. Tătarul, ca și un popă, cumpăna în minte-i pe sus cu Na-homet, și sfârșea prin a crede că toți oamenii iubesc pe același Dumnezeu, și că deosebirea de credință nu trebuie să fie o piedică la unirea oamenilor. Polonezul dorea în clipa aceea să facă toate rangurile de același seamă. Se gândi la Adam și Eva, și zise: „Ne scoborâm cu toți din aceeași părinți, suntem cu toții frați, trebuie să fim cu toții deopotrivă: trăiască libertatea și egalitatea“. Sosiți pe malul Nistrului, ficcare din ei se duse pe cale-i, și nimeni nu mai auzi vorbindu-se despre ei.

„De atunci, bordeiul „vrăjitoarei“ adăposti numai mâhnirea și urâtul; certele mamei, plânsurile fetelor, goniră bucuriile cari zburară departe ca niște porumbei dintr'o clădire dată pradă focului, și nuriile fetelor se vegetară ca florile sub brumă.

În curând moartea le numără cu degetul una după alta: căteși trele muriră, neîmpărțășite; cimitirul rămasese închis pentru ele; atunci bătrâna le îngropă ea însăși aici, pe locul acesta, și le acoperi cu pământul pe care îl căra în palmă mormăind vorbe neînțelese. Nici o floare, nici o iarbă nu crescu pe mormintele acestea cari păreau veșnic noi ca și cum ar fi fost săpate în ajun; ele așteptau pe cineva, și asta dură șase ani.

„În fiecare noapte, „vrăjitoarea“, cu părul împletit în cozi, cu figura useată așa de mult încât oasele-i ieșite păreau în orice clipă că vor găuri pielea se plimba în jurul mormintelor fetelor ei și arunca un fel de seminte spre miez-de-noapte, spre apus și spre miez-de-zi; după mișcarea tremurătoare a buzelor înțelegeai că spunea vorbe de farmece; dar nimeni nu îndrăznea să se apropie ca să audă ce spune și să vadă ce face.

„Totul se schimbă pe lumea aceasta: un nimic leagă oamenii, un nimic îi desparte. Unirea celor trei neamuri se rupse ca și cum ar fi fost o pânză de păianjen. Oardele din Perkop, după ce pustiiră Rusia, năvăliră în Polonia. Adunarea țării acestuia hotărî să scoale la luptă toți ostașii; floarea boierimii încălecă. Hatmanul primii un răvaș de la Adunare și de la Rege; dete semnalul și toți Cazacii făcură să răsună inelele zăbăluțelor. Toți se repeziră în câmpie, făcându-și drum prin spaimă și prin groază, întovărășiți de foc și de moarte.

„Fie printr'o hotărâre oarbă a soartei, fie și prin vreo putere neomească, neînvinșă, în chiar locul unde fuseseră îngropate cele trei surori, o oardă de Tătari se pregătea să-și așeze tabăra; nici nu se scoboraseră bine de pe cai, când, iată că din pădurea Sotnicului, o ceată de călăreți leși, al căror steag fălăia deasupra aripilor de pe platoșele lor, se repezi asupra lor. Izbitura fi grozavă; s'a răspândit mult sânge, și lupta urma fără să se știe de partea cui va fi izbânda, când iată că sosiră de dincolo de Siret sotniile de Cazaci cari se repeziră ca o grindină de săgeți. Tătarii detară înapoi până se innecară în mlaștinile de col, la colul râului; și pe câmpul de bătălie, au rămas atâția morți încât sămănuau cu snopii unei câmpii bogate când recolta a fost îmbelșugată; dar nimeni nu se bucura de izbândă, căci trei căpetenii muriseră în luptă.

„Vrăjitoarea“ nu se arătă decât pe lunoptate, gătită ca pentru o masă de nuntă; ea privi măcelul nepăsătoare, și când văzu pe căpetenia Cazacilor, întinsă fără viață pe mormântul celei mai tinere din fetele ei, ce-i fusese oaspete cu 6 ani mai înainte, zâmbi crud și lovi cu piciorul leșul ca și cum ar fi voit să-l înfundă în pământ. Apoi, zărind pe Mirza tatar, cunoscutul tot atât de veche, își vârî mâna în părul lui creț, lipit cu sângele-i amestecat cu țărână, îl țări pe mormântul fetei mijlocii, și

înainte de a-l arunca la pământ îi scutură mult timp capul, stropind locul cu picături de sânge păgân ca și cum ar fi voit să facă câmpul rodnic. În cele din urmă, dete peste trupul Leșului, și când înțelese că e al căpitanului care sărise odinioară împrejmuirea bordeiului ei, îl apucă cu putere în ghiarele ei așa cum prinde vulturul vrabia, îl țări frânt în două și îl aruncă pe mormântul fetei celei mari, apoi sări în sus și bătu din palme ca un copil ale cărni dorințe au fost satisfăcute; apoi fie că a înghiți-o pământul, fie că a perit în vânt, nu s'a mai auzit vorbindu-se de ea.

„Un bătrân ascuns într'un șantă văzut totul, și, când spaima îi trecu, povesti întâmplarea oamenilor de prin satele nepustiite. Se adunară atunci cu toții, bărbați și femei, purtând sape și lopeți; puseră toate trupurile lângă acelea ale căpeteniilor lor, și, fără să facă vreo deosebire între cele trei neamuri, ridicară movila aceasta se poartă azi numele de movila celor trei surori sau a „vrăjitoarei“.

„Anii au trecut după ani și nu s'au mai întors, oamenii au murit după oameni și n'au înviat; numai amintirea bogată în tradițiuni populare, rătăcea în trecut, și, după ce adunase în snopi mari atâtea povești, le spunea prin viu grai celor cari trăiau; în modul acesta, comoara amintirii, ca și o carte scrisă, s'a păstrat pentru cei ce vor să vie. Dar spre a prinde adevărul în poveștile populare, trebuie de cele mai multe ori să-l cauți, ca și aurul, sub păturile groase de pământ; căci, după cum, prin puterea timpului, minele odinioară deschisese astupă și ascund sub nisip strălucirea firească a metalului, tot astfel, prin puterea timpului și a întâmplărilor noi, se șterg vechile tradiții. Dar Dumnezeu, prin întâmplări neașteptate, sprijină silințele omului; dacă el nu vrea ca un lucru să piară, nu piere. Vedem adesea cutremururile de pământ dând la iveală mine bogate, vedem o întâmplare desvăluind poveștile poporului; asta mi s'a întâmplat și mie. În satul nostru trăia vechea familie a „vrăjitoarei“ care își aseunde numele și rudenția în fața lumii. Era o vreme nenorocită atunci: Cioma

bântuia în țint și mureau oamenii ca muștele; aci în sat, toți tremurau de groază. Eu eram pe atunci pădurar împreună cu răposatul Ioniță Văduva; odată, mi-aduc aminte ca și cum ar fi fost eri, treceau împreună pe la miezul nopții pe lângă, movilă; luna ne lumina cu razele-i reci, vântul șuera, caii miroseau aerul, teama ne îngheța măduva în oase, eu îmi făceam cruci și mă rugam. Ioniță râdea de mine, căci nu credea în nimic. Iată că deodată zărim o ființă ciudată pe movilă; eu voi să fug, dar Ioniță își mână calul în galop spre movilă, și al meu fără voia mea, făcu același lucru. Și când îmi recăpătai silii, curagiul, băgai de seamă că ființa aceea era o femeie tânără din sat, ce se trăgea din familia „vrăjitoarei“ și căreia copiii îi ziceau la fel „vrăjitoarea“. Lângă ea se afla o lopată și un coș negru, aduna într'un sac niște semințe de o formă ciudată cari sămănuau cu meiul. Ea nu se speria, nu îngălbeni, ne pofti să ședem și ne povesti întâmplarea a cărei poveste vi-am spus-o; ne făcu însă să jurăm pe părintii noștri că eu începere din seara aceea, timp de cincizeci de ani, nu vom spune nimănui nimic asupra întâmplării și asupra celor ce văzusem pe movilă; apoi se scobori spre sat, se urcă pe lopată ca pe un cal, și ocoli satul sămănuând grăunțe la dreapta și la stânga și atârând coșul să cânte; ea nu lăsa decât două colibe în afara rotirei pe care o făcu. De atunci, șezând în pragul casei mele, am văzut adeseori o caleașcă albă, trasă de șase cai albi, cu șase vizitii tot albi poenind din bice; dar cum se apropia de roata pe care o făcuse „vrăjitoarea“ în jurul satului, se oprea ca ținută pe loc; oamenii râdeau în batjocură, chemau cu mâna și-i aruncau bani; dar caleașca pielea și în locul ei se vedea un taur, în dosul lui un călăreț, și apoi o fată albă; era cioma care nu putea trece dincolo de linie. Astfel, nimeni n'a murit de ciomă în tot satul, afară de cele două colibe părăsite. Caleștile și călăreții fecioarei blestamate zburau în galop prin sat; dar totdeauna linia „vrăjitoarei“ le silea să se întoarcă de unde au venit. De atunci, toți oamenii de aci cred că nici o boală de prăpădenie nu-i

poate lovi. Și în adevăr, niciodată n'a murit cineva în sat de holera ori de tifos... Sunt azi tocmai cincizeci de ani de când am jurat să fac; s'a împrăvăit: acum limba mi-e dezlegată...“

Moș Eremia făcu. O năvală a vântului lovi de bună seamă puternic clopotul bisericii din sat. Căci aerul vibră ca plin de un fluid metalic făcut parcă din bronzul volatilizat al clopotului amestecat cu clarul înghetăt al lunii. Bătrânul se sculă și se întoarse spre sat, urmat de cei doi tovarăși ai lui, în noaptea rece, în care luminile câtorva case, păreau lacrimile palide de argint împrăstiate pe o rochie neagră, catafale uriașe deasupra naturii înmormântate.

Au mai trecut ani. Moș Eremia zace în cimitirul de pe malul Siretului. Cei doi călăreți rătăcește undeva în lume; și movila stă veșnic neschimbată în vreme ce oamenii se urcă pe vârful ei și povestesc pe seamă-i întâmplări înfricoșătoare. Are să treacă vreme multă încă, și bătrânii și copiii din sat tot au să mai vorbească de movila celor trei surori și de farmece „vrăjitoarei“, ca și cum totul s'ar fi petrecut în ajun; căci tradițiunea poporului e mare ca și lumea, nemuritoare ca și soarele omeneș.

Viața artistică și literară

Figuri mari (Antim Ivireanu, Logofătul Tăut, Kogălniceanu, Costache Negri, Dinicu Golescu). D. Telean, autorul acestei broșuri n'a avut desigur pretenția să facă studii istorice în lucrarea sa. A adunat material mai cunoscut și mai puțin cunoscut, redându-l cu un puternic sentiment se sinceră admirație pentru „figurile mari“ pe care le înfățișează.

Nebunie, poeme de Eugen D. Helgis.— Volumul în formă de caet are și deseneuri, făcute tot de autorul poemelor.

E o broșură, sau un caet de câteva pagini, la cari după ce te-ai uitat la deseneuri, încerci cu impasul unei dezamăgiri să mai citești poemele. Deseneurile sunt bune, dar le-ai mai văzut undeva, nu știi unde; și aduc aminte însă că erau mai expresive și mai fine, mai sugestive și mai complete.

Cât despre poeme, după ce le-ai citit, ai realizat constatarea să știi, ce însemnează confuzie totală într'o conștiință preocupată să versifice. Dacă autorul a urmărit aceasta, a izbutit să găsiască cel mai adevărat titlu poemelor sale.

Trecând la poemul Thais, al lui Kostya Rovine, impresiile sunt altele.

E în primul rând eleganță, broșuri, care concordă frumos cu numele curtezanei Thais.

Versurile sunt simple, frumoase tocmai prin această simplitate și sunt mai ales egale în totalitatea lor. Kostya Rovine are puțința descrierii limpezi, cu însușirile de claritate și vioiciune, așa cum scriitorii de altă dată puteau să descrie. Adevărul istoric—asupra căruia din punct de vedere literar, critica a stabilit câte ceva—depășește în poema lui Rovine, cunoștințele istorice despre Thais.

Mare lucru este puterea de rezistență a unor scriitori, cari scriu piese de teatru, fac pe actorii, scriu cronici dramatice despre piesele lor, umplu coloane de ziar cu glume ieftine, se sbat că la teatrul Național piesele lor n'au succes, fac reviste alandala, își pun pseudonime, la adăpostul cărora jonglează cu gluma în domeniul dintre trivalitate și ponografie și în cele din urmă iau premii ca autori dramatice din inostivul buget al Teatrului Național.

Mare lucru-i rezistența: D. Herz a scris o revistă „Făurci Albatros“.

PICTORII NOȘTRI

D. P. Bulgăraș

Salonul de toamnă al cenaclului idealist

Un fapt îmbucurător este mișcarea artistică din ultimii ani care, și în țara noastră, a dat naștere la diferite pleiade de slujitori ai frumósului.

Anul acesta mai ales, cu tot sbuciumul dintre popoare, artiștii noștri au fost mai fecunzi și prin numărul de expoziții și prin puterea talentelor lor. Marile centre artistice, Paris, Roma, Muenchen, unde artiștii de la noi își desăvârșeau studiile, se închideau manifestațiilor de artă așa că — à quelque chose malheur est bon — ai noștri au fost siliți de împrejurări să se întorceană la noi. Veniți în țară de prin Paris, Muenchen și din Italia, s'au înțeles atât de bine — o raritate în lumea artistică — în cât au dat ființă cenaclului idealist și au deschis, Duminică trecută, cel dintâi salon de toamnă.

Vernisagiul acestui salon a fost onorat de prezența Suveranei, a Principilor Carol și Elisabeta. Lumea elegantă n'a lipsit.

L-am văzut salonul și impresia primă e originalitatea orânduirii: o dezordine maiestră, estetică, un interior artistic de baem cu amestecuri de sculpturi și pânze într'o rânduială cu totul deosebită de aceea a exhibițiilor artistice de până acum.

Totul pare risipit de mână de semănător și ee minunat ar fi ca roadele să fie frumoase în idei despre frumos iar nu în discordie de idei căci păcat ar fi ca dezordinea maiestră a rânduielii să fie o reditare a acelei dezordini cu care suntem, din nefericire, prea obișnuiți.

Și în această rânduială capricioasă, stăpântă de o finețe decorativă, maestrul Macedonsky te întâmpină cu gesturi largi de suverană inspirație: l-a prins admirabil sculptorul Severin, în atitudinea-i caracteristică de profet străin în țara lui. Și cât de mult contrastează violența acestor linii stătute, o adevărată dramă sufletească, cu liniștita privire a lui Crist care surâde binecuvântând în mozaicul picturii Norocei. De-altfel, Severin predomină în tot acest interior în care vezi o adevărată galerie retrospectivă, a acestor tărâni dar viitoros artist: schițe, desemnuri — în sauguin, sculpturi din care Valul celebru e nelipsit. N'ar fi rău ca această operă de pinacotecă sau mozaic, ea și Vers l'infinit ori Vers l'idéal, să împodobescă colecțiile de artă mai de seamă dela noi.

Pictorul Norocei e singurul mozaicist dela noi. Artă mozaicului, atât de meticuloasă și grea ca exercițiu de răbdare și de gust, găsește în acest artist un vrednic reprezentant. Astfel, Crist și Maica Domnului, sunt lucrări puternice ca interpretare religioasă și profundă sub raportul artistic al execuțiunii iar Teodora e o admirabilă copie a mozaicului dela Ravenna.

Pictorul Poitevin se distinge prin două aqua forte cu vederi din Franța și prin numeroase pânze în ulei înfățișând Un interior al mănăstirii Sinaia sau O piață la Tréport, în Franța etc.

Joia Paștelui e un tablou mare ca dimensiune, la care artistul a lucrat 10 ani izbutind să dovedească puterea studiului îndelungat. E o realitate religioasă, un interior de biserică. Credincioșii encernici asistă la sfânta slujbă într'o admăseră de fum și lumânări aprinse. E o privilegiu înălțătoare și puternic redată din vremuri când simteam eu tărăie mirosul greci al lumânărilor de ceară. Această senzație pictorul Comănescu izbutește s'o redea cu putere așa că tabloul rămâne ca un moment din viața bisericilor noastre. Portrete, desenuri, peisagii (un răzărît de soare, un asfințit) completează panoul acestui artist.

Pictorul Ionescu-Doru expune Case

la Turtucaia, o mahala din București, Apus de soare, Pe inserate, Toamnă, Dunărea la Turtucaia etc. Acest artist se remarcă prin ceruri profunde, colorit frumos și vigoare în execuțiune. Peisagiile lui trăiesc aievea ceea ce denotă o sinceră întreprindere a naturii.

Siciliana de Paul Popescu-Molda

Interesante lucrări de Genre, subiecte de interior — iată ce expune pictorul Biju care se remarcă cu Interiorul artistului, Creul vieții La marginea șoselei — subiecte din viața reală, cu un caracter profund social, Veteranul înfățișând o idee sarcastică prin însăși legenda cu care artistul își însoțește tabloul: „Veteranul... Patria recunoscătoare”. nu cerșetor cu decorații care întinde mâna la trecători.

D-ra Elena Nestorescu are o lucrare admirabilă din Canal grande (Veneția), o broderie sugestivă prin culoritul ei.

Mai remarc în acest colțșor niște lucrări interesante ca: rame de tablouri și altele cam și un colțșor cu admirabile lucrări în ac înfățișând evantaliile etc.

Doamna Bednarik are minunate lucrări în metaloplastice. O ramă de oglindă, două sfecini-care și diferite motive reproduse pe fețe de pernă sunt lucrări de execuțiune cu adevărat artistică.

Pictorul Bednarik a fost și în anul acesta favoritul Palatului M. S. Regina Maria a reținut Dramul spre glorie, o admirabilă lucrare de compoziție, în care acest artist cercetează problema filosofică și grea care preocupă atâtea ambiționi omenești. E lupta omului spre a birui puterea stincilor, acea putere de neînving care a doborât pe mulți cetezători ce năzuiau să ajungă pe vârful muntelui luminos.

În aquarelele acestui artist remarc un colorit original, potrivit subiectului interpretat. Un joc admirabil în Faunul și Nimfa, redată cu intensitate într'un interior de pădure. Nu pot să uit un panou foarte interesant al unui pictor care vine cu surprize artistice de sub vecinic albastrul cer al Italiei.

Între-adevăr, pictorul Paul Popescu — Molda n'a stat zadarnic în Italia ca bursier al comisiei monumentelor istorice.

Pe lângă pictura bizantină pe care

a studiat-o la Veneția și Palermo, acest artist a pictat admirabile interioare din acele vechi biserici cum e Capela palatină din Palermo sau San Marco din Veneția, în care simți bibrând un colorit armonios și o tehnică de adevărat artist. Siciliana e un sugestiv cap de expresie care ne revelează pe excelentul portretist, stăpân pe colorit și desen iar aquarelele acestui pictor sunt o profundă evocare a zilelor luminoase pe care artistul le-a trăit în atmosfera

un individ oarecare, nu se presintă de cât prin câteva trăsături caracteristice, pe care artistul le „șarjează”, le amplifică, și lăsând la o parte tot restul.

Mi-a aduc aminte de modul curios al lui Jiquidii de a face caricaturile, numai cu simboluri. Mătră celui caricaturizat era un portret mai mult, sau mai puțin reușit, care în timpurile noastre ar putea fi foarte bine înlocuit cu o fotografie. Jiquidii pune alături o caracteristică a precupărilor celui de care voia să se ocupe și s'a isprăvit.

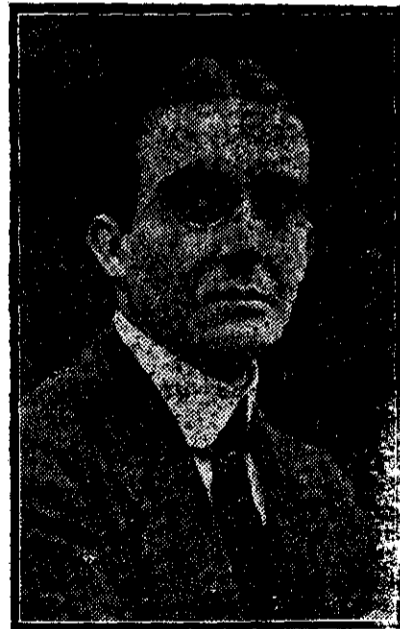
Mai târziu Petrescu și Murnu și mai ales cel dintâi, au rupt puțin trăsăturile cele regulate ale portretelor, le-au dat expresiunile potrivite, au exagerat defectele fizice. Iser a mers mai departe, a redus pe un individ la câteva linii cât mai strâmbe.

Pentru mine un caricaturist bun e un filosof fără să știe, un filosof pesimist, care cu toate acestea provoacă veselia din cauza superficialității noastre de a judeca. În fond, un caricaturist scoate la iveală nu numai defectele noastre fizice, ci și pe cele morale și poate tocmai aceasta e partea cea mai interesantă a caricaturii.

Ironia amară ce se degajează dintr'o caricatură nimerită, e o învătătură care uneori prețuiește mai mult de cât o piesă înfrăgă, sau un roman.

La aceasta mă gândeam zilele trecute, într'o duminică când priveam cele vreo 100 de caricaturi pe care le-a expus d. B'Arg.

„La Casino”, de pildă, care e de sigur una dintre cele mai reușite lucrări ale d-sale, îndreptățește considerațiunile de mai sus. În fața mesei pline de monede și bancnote, un decavat, un impasibil, care nu știe de pierde sau câștigă, dar a cărui patimă pentru joc i-o citești în ochi, un altul care câștigă, dar a cărui expresie e tot zăpăcită. Până și „chibții”, deși foarte ușor schițați, sunt anume tipuri care trăesc, pe care le-ai recunoaște ori când. În față, o mână simbolică, imensă, cu degetele lungi și noduroase, mână întinsă spre aurul de pe masă.

D. B'Arg

„Indurerat” e intitulată o schiță, un evreu, un tip de evreu, pe care îl vezi, îl simți, că suferă adânc.

Ceia ce prinde B'Arg e tocmai gestul, mâna ce ține biciul și așteptă să vezi că se mișcă; gura nume întredeschisă așteptă să o auzi pronunțând cuvântul. Și aceasta nu e de loc un dar comun, ci e darul adevăratului artist, care știe să facă personajele cele schițate, să trăiască să se miște.

În caricatură, mai mult de cât în pictură, personajele schițate trebuie să aibă viață, să se miște, și toate tipurile lui B'Arg trăesc.

Dar cel mai nimerit lucru e să vizitați expoziția lui B'Arg, ale cărui schițe și caricaturi, fiecare în parte, întrucează o idee.

V. Anestin.

aprinsă și sub cerul neobicinuit de albastru al Siciliei. Pictorul Molda expune și vederi din Palermo, Veneția și de prin alte locuri pitorești ale Italiei.

Arhitectul Traianescu are mai multe aquarele de un frumos colorit, cu vederi de pe monumentele noastre vechi iar arhitectul Iotzu are un elegant mobilier în stil românesc.

Salonul de toamnă se distinge astfel prin talente puternice ca Severin, Popescu-Molda, Norocei, Bednarik, Comănescu, Biju și Poitevin. Sunt însă și alți artiști cari expun în acest salon: pictorii Ungarth, Atanasescu, d-ra Popcea, sculptorii Mihăilescu-Râmnic, Călinescu și alți artiști cari expun lucrări interesante dar asupra cărora — lipsa de spațiu mă face să regret că nu pot stărui mai mult.

O voi face însă cu plăcere la viitoare expozițiuni.

În general, salonul îți lasă o impresie de muncă bine susținută, de însuflețire artistică și mai ales de desinteresare în creațiunea operelor de artă.

Sub aceste auspicii, Cenaclul idealist și-a asigurat simpatia iubitorilor de artă dela noi.

Leontin Iliescu

Expozițiunea lui B'Arg

Caricatura e un gen cu totul aparte, care cere calități deosebite, ca să poți să reușești... Trebuie să ai o anumită dispozițiune sufletească ca să fii un excelent caricaturist, nu ajunge numai talentul, numai îndemânarea tehnică.

Cu muncă multă și răbdare, orice fetiță de pension ajunge să deseneze mai mult, sau mai puțin corect, să întrebuinteze culorile, să le armonizeze, copii și modele sunt apoi destule.

Caricatura nu se învață; te naști cu o anumită dispoziție să vezi înmea și lucrurile; pentru caricaturist

ARTA ȘI ARTIȘTI

EXPOZIȚIA KIMON LOGHI-PAVELESCU-DIMO
„CENACLUL IDEALIST“

Frumoase mișcări artistice întemeiate prin expozițiile plenare ale „Tinerimei artistice” i se datorește, în mare parte, neobișnuita căutare ce au căntat de o bucată de vreme lucrările de artă.

Nimeni nu se mai îndoiește astăzi de puterea câtorva talente deplin manifestate, cum iarăși nimeni nu mai stă pe gânduri, când e vorba de achiziționat opere de artă datorite unor artiști de renume.

Armonia aceasta stabilită între sforțările creatorului, pe de o parte, și între cei chemați să-i răspundă — că munca învederează puțința unei propășiri adevărate în artă.

Și, pe cât se pare, în această vreme tulbură, așa se lămurește și se caracterizează puternica mișcare artistică, grație căreia talentele adevărate numai de lipsă de încurajare nu se pot plânge.

Cu atât mai mult când e vorba de artiști cu o faimă, întemeiată pe mulți ani de activitate unitară, indiferență curentelor și piedicilor de tot felul — nu mai poate fi vorba măcar de lipsa de înțelegere și de apreciere a manifestărilor în artă.

Așa trebuie înțeles și succesul frumos ce întovărășește activitatea celor doi artiști — pictorul Kimon Loghi și sculptorul Pavelescu-Dimo, — a căror expoziție, deschisă la Atena, încoronază strădaniile a doi artiști prețuiți obștește.

Pictorul Kimon Loghi este și rămâne unul din marii imaginațivi din pictura noastră.

Elementele constitutive, un desen conștiințos și o sugestivă păstrare a armoniei în ansamblul ori și cărei născă en și al oricărui motiv, le dă tuturor lucrărilor acestui mare fautesist al paletelor un mare farmec, de care nu se pot lipsi amatorii cu dare de mână.

Armonia coloritului perfect adaptată motivelor atacate, ori cât de extravagante și ori cât de decorative alcătuiește o altă caracteristică a operelor acestui artist consumat și, tot de odată o altă pârghie de rezistență a acestui temperament, în fața tuturor intemperțiilor, iscate de snobism în ori ce atmosferă artistică.

Nepăsător la toate aceste influențe trecătoare, artistul a știut să rămână un unitar și foarte sincer proslăvitor al frumuseților încheiate cumva îndehungatele eforturi din trecut.

De aceea lumea basmelor își află în Kimon Loghi pe unul din cei mai fini interpreți; și de aceea cele mai multe din compozițiile de acest fel ale pictorului sunt, cu drept cuvânt, disputate de toți.

Iar fondul unor din temele predilecte ale pictorului li prilejește operă de o consistență simbolică, de valoarea „Iphigeniei în Taurida”, a lui „Orheu”, sau „Post mortem laureatus”, în care covârșește armonia dintre concepție și execuție până la înălțimea celor mai subtile tonalități poetice.

Însă, pe lângă lucrări de un fond și o execuție deplin fautesistă, pictorul ne aduce și în această expoziție o minunată serie de mici inspirații din natură — plajă solitară, crâmpce de parcuri dominate de efecte rare pe plantații și mai ales, câteva efecte de toamnă și de primăvară — elemente de observație și de notare sinceră — ale căror tonalități de galben și de roz îi alcătuiesc pictorului isvarul neseecat de noui inspirații, de noui isvoade de frumuseți.

Până și în studiul și realizarea capetelor de expresie se întinde dominația acestei incomparabile puteri de poetisare și deci, de înfrumusețare a realității.

Și dacă prisma aceasta multicoloră se potrivește de minune delicatului

lui fond de poezie ce predomină toate lucrările, nu-i de mirare că și actuala expoziție este o aleasă sărbătoare pentru cei chemați să prețuiască și să admire opera unui pictor atât de unitar în toată activitatea lui.

De aceea succesul cald ce întovărășește această manifestare a marelui nostru fautesist al paletelor, dovedește că avem și un public chemat să aprecieze cum se cuvine, munca tuturor artiștilor noștri de seamă.

Imprenă cu pictorul Kimon Loghi expune o serie de foarte reușite portrete — marmore, bronzuri — un alt artist apreciat, sculptorul Pavelescu-Dimo, al cărui „Apus vesel” — singura lucrare de concepție expusă acum, precumpănește în toate privințele.

Toate aceste lucrări ale sculptorului Pavelescu-Dimo dovedesc multă putere de muncă, nelipsită de oarecare temperament.

În sala bibliotecii „Soc. geografice — inoportuna iubitoare a Pinaotecei Statului — și-a grupat lucrările — pictură, sculptură și broderie artistică — noul cenacul artistic, intitulat „Cenacul idealist”.

Artiști tineri în majoritate dorinți de a da piept cu exigențele publicului nostru amator de artă au recușit astfel să facă o sciziune în aspirațiile tuturor tinerilor artiști isplățiți de faima „Tinerimei artistice”.

„Și din seriozitatea cu care se prezintă în această înaltă manifestare „Cenacul artistic” lasă să se întrevadă oarecari noui aspirații ce călăuzesc pe artiștii mai tineri.

„Mai multă libertate în manifestare” pare a fi lozincă tinerimei celei pline de avânt și așa trebuie în-

țelese unele mici lipsuri în relația lucrărilor.

Însă cei mai mulți, în frunte cu marele sculptor Severin, care expune și o interesantă serie de desene și picturi, dovedesc că artiștii tineri pot birui exigențele unei manifestări plenare, sub cel mai viguros control.

Se relevă ca un puternic temperament de pictor d. Leon Bijă, unul din cei ce se aștern pe muncă îndrăgii: de așijderea și un nou venit d. Ionescu-Doru — cu dispoziții ferice pentru peisaj; apoi o veche cunoștință d. Poitevin-Scheletti, cu peisajii, interioruri etc. — lucrări de înălțimea activității acestui pictor select.

Mai expune pictorul Anasiescu niște flori și un interior, bine armonizat; d. Norocea câteva subtile impresii de culoare, alături de distincțele-i mozaicuri; de asemenea pictorii Bednarik, J. Mantu și Pavel Popescu, cum și unul din cei ce se ridică frumos, pictorul Comănescu, a cărui compoziție — o slujbă — dovedește ivirea unui nou pictor de compoziții dela care ne așteptăm la surprize.

Foarte interesante sculpturile d-lor Mihalescu și Călinescu, cari alături de frumusețile dovedite în marmură și bronz de marele temperament Severin, completează armonioasele interioruri ale noului local de expoziție.

De asemenea demare de relevat și broderiile artistice ale d-voarei Nestorescu, ale cărei lucrări dau iluzia unor adevărate picturi, ceace e mult când te gândești la greutatea găsirii unei armonii de tonuri în broderie.

Ion Gruia.

Glasul sângelui

Din depărtări, din val de vramuri,
Cu ton, cu ritm de prohod,
De prin a altor lumi tărâmurii
Mă pari, Ștefane Vocevod!

Îngrijorat te miști prin umbre,
Oștean, în veci neodihnit,
Zărești vedenii poate sumbre
Pe cerul neamului iubit?

Zărești, spre plaiurile noastre,
Cum se înalță lîmbi de foc?
Vrei să ne duci, potop de oaste,
Unde cîșmanii își au loc?

Într'un fior de indignare
Care străbate în noi adânc,
Te văd, ca într'o străfulgerare,
Cum zbori nălțându-Te 'n călino;

Cum curg, din văi, de pe cline,
În urmă-ți cete de vînici,
Oșteni cu fulgerul în vine
Lărgind cărarea ce-o despici!

Spărgînd pe rând urgiile păgâne,
Lărgind al vieții noastre rost,
Ne-ai dat pămîntul cu zîna,
Și-altarelor un adăpost!

Ne-ai dat ce e mai scump în lume,
Viața, graiul strămoșesc,
Meleaguri craie și sîntu-ți nume,
Ne-ai dat un suflet românesc!

Ne-apasă clipele profane,
Nu mai răbdăm înpuși de chin,
Nu mai putem răbda, Ștefane,
Să fim în Putna un... străin!

Adrian G. Roșianu

A apărut ediția II-a din
ALMANACHUL
Ziarului „UNIVERSUL“
se află de vânzare la toate librăriile

FIGA VETERANULUI
de LE MONNIER

Câteva economii, pe cari le realizase din tinerete, permiseeră tatălui Sureau să se retragă pentru a-și petrece bătrînețea, într'o căsuță potrivită, dintr'un mic sat din Picardja. Puțin câte puțin, o mărise și o împodobise.

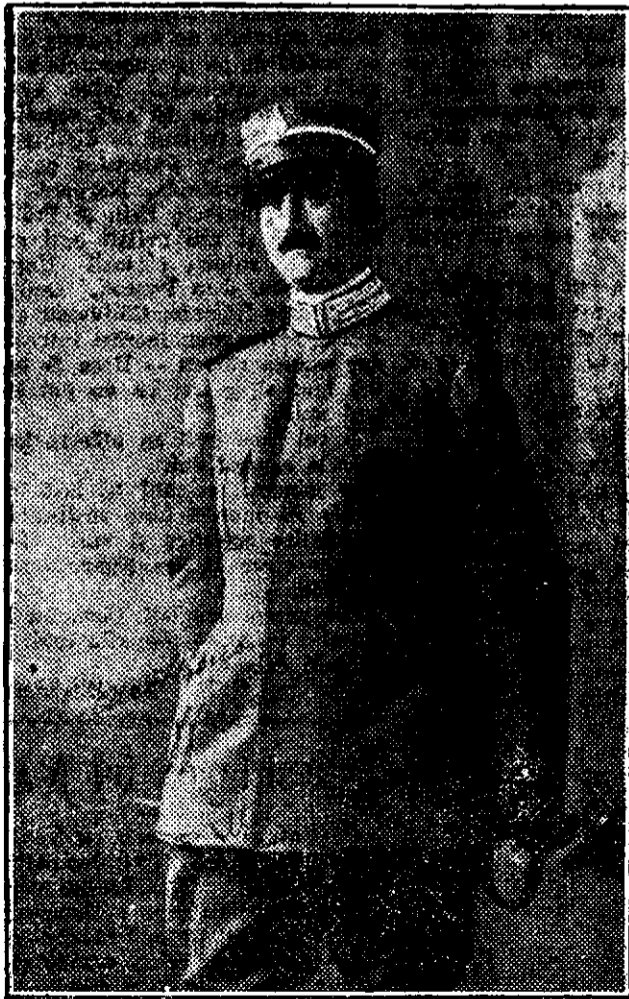
De cîtva timp construiseră în mansarda din spre cîmp, o anexă cu geamlac al cărui acoperiș forma o terasă la nivelul ferestrelor primului etaj. Aceasta o făcuse pentru fică-sa Alice, o frumusețe de față în vîrstă numai de 18 ani, — și care își instală aci un mic magazin de mărunțisuri. Cocheta prăvălișcă a tatălui Sureau, — barbier în toate Duminicile, — era prea neîncăpătoare pentru a primi pe numeroșii clienți ce o vizitau. Era puțin cochetă, frumoasa Alice, mai ales cu voiajorii comerciali înmănușuți cu finețe, cari știau să spună lucruri foarte nostime, arătându-și esanțianțele lor.

Printre aceștia era însă unul blond, domnul Leon, — care spunea cu voce tare, — intenținea să de a se căsători, cu o modistă pentru a mări comerțul de panglici și danteluțe. Oh! acest domn Leon ce tânăr amabil și manierat era. Cum știa el să-i satisfacă gustul tatălui Sureau, aducându-l tutun de contrabandă.

Odată a fost reținut la dejun și Alice tremurase de teamă și de speranță... Dar, ochii singuri ai domnului Leon vorbiră în acea zi.

Veni războiul...

Adio frumoase visuri. Voiajorii galanți dispărură și nu se mai văzură venind prin sat. În acest timp banda teutonă, în drumul ei spre Paris, distruse tot ce-i eșise în cale și astfel nu cruță nici micul sat lipsit de drumuri mari, și care nu fusese teatrul nici unei rezistențe. De când cu retragerea, el rămăsese neocu-

D-I Vittorino Vespasiani, desenatorul „Universului Literar”.

Sublocotenent de rezervă la armata italiană, d. Vespasiani a plecat la front încă dela începutul războiului italo-austriac.

pat. — punctul de oprire al trupelor germane fiind stabilit la 7 km. depărtare.

Soldatii francezi traversară și ei satul, ca să și sape tranșeele mai la nord. Peste puțin înălțară, în clădirile publice și în diferite case goale rechiziționate, o ambulanță, cantonamente, poșta și un stat major. Prăvălia bărbierului era acum din nou frecventată. Alice nu avea nici o clientă, totuși își întrebuița bine zilele. Ajuta birtășului să servească pe domniile ofițerilor ai statului major. Într-o seară când se reîntorcea spre casă, auzi o voce ce părea că ese de lângă gadul grădinii.

— Domnișoară Alice!... Ea scoate un țipăt ușor de nămire, recunoscând vocea. — Domnul Leon... ce surpriză!

— Regimentul meu e prin par- tea aceasta și am profitat...

— Intrați!... Am să fac lumină și voi deștepta și pe tatăl meu, care trebuie să și doarmă. Dacă vreți... nu lumina te rog, pentru că dacă va trece cineva. N'o să vi se zică nimic, zise frumoasa Alice râzând.

— D-v. poate, dar mie... știți doară că comit o nebunie. Sufeream așa de mult de a fi plecat fără să vă fi putut spune un cuvânt de adio...

— Și acum când am fost trimis și prin locul acesta...

— Ce gentil sunteți!... Dar nu vedeți afară. Haidem în atelierul meu!

Mulțumesc, nu vreau să vă compromit... În grădină vom fi mai bine, Alice foarte fericită se grăbi să deschidă ușa.

Tatăl Sureau a auzit unele șgome. Se sculă și se duse binișor în camera ficei sale. Nimic!... Ea nu e încă culcată... fereastră este deschisă. I se pare că se aud șoapte în grădină. E Alice.

Cineva este cu ea... Oh!... Ce conversație ciudată. Între două amabilități, nocturnul vizitator pune chestiuni reptate asupra trupelor situate în jurul satului, asupra numelor și gradelor ofițerilor, asupra clădirii care-i adăposteste. Și Alice trănănește mereu. Bătrânul soldat vrea să strige sentinela!... Însă reveni asupra acestei holării. El nu vrea să pearză onoarea unui copil imprudent. Ascultă încă și află numele vizitatorului, Domnu E. Leon.

Este un om suspect domnu Leon, care nu vrea să se arate. Un soldat în absență neregulată, numai dacă... Tatăl Sureau tremură. El revede în amintirile sale fizionomia acestui voiajor reprezentant al unei firme... mironid a marfă de peste Rin.

Este deci un spion. Și Alice, fiica lui. — bătrân soldat decorat cu medalia Mexicului și cea dela 1870 îi dă explicațiuni.

Sureau se gândeste la pușca sa. Amândouă tevile sunt încărcate. Când vru să tragă în direcția umbrarului de unde se ridicau vocile... avu o mică ezitare. Dar dacă acest om nu era decât un curios?... Domnul Leon vorbește mereu. Glasul său e mult mai desmierdător.

— Vasăzică scumpa mea Alice, în a zecea casă de lângă a d-v. pe stânga îți petreci toate zilele, aproape de generali!... Ce fericit sunt că o știu... cum se vor întoarce ochii și inima mea spre acest acoperiș atât de scump.

Dar fiindcă n'am să o pot distinge printre altele altele, indică-mi-o prin vre-un semn. Mai ales seara, atât cât vei fi ocupată acolo, așează o lumină pe pragul ferestrei din spre câmpie. Voi ști astfel că e prea de vreme pentru a veni să te întâlnească. Va trebui să aștept puțin pe câmp, și când se va stinge lumina voi alerga aci.

— Te vei reîntoarce?... — Măine... numai dacă... Să nu ne mai gândim la asta. Da scum-

pa mea Alice, să nu ne mai gândim decât la sfârșitul acestui teribil război și la frumosul magazin pe care-l vom deschide la Champigne sau la Chantilly. Pașii unei patrule răsunară în stradă... O sbuciumare violentă se produse în sufletul lui Sureau.

Să-i cheme?... datoria patriotică fi-va mai presus de cât cea părintească?... Domnul Leon a auzit și el patrula.

Bătrânul prinse o ultimă șoaptă: „Nu uita semnalul“ și șgomotul unui gard sărit în direcția câmpului. Și Sureau nu a spus nimic: s'a întors în camera sa și apoi s'a culcat.

Când Alice se reîntoarce a auzit ușoara sfârșitură a bunicului. Nu bănuie nimic, se gândi ea puțin rușinată.

Măine am să-l rog să aștepte și să primească pe domnul Leon. A doua zi Alice nu-și mai recunoșcu pe tatăl ei: avea nu aer de tristețe amestecat cu o rece rezoluție, vorbea de lucruri grave și făcea recomandățiuni supreme ca și cum ar fi trebuit să moară. Alice foarte neliniștită plecă la slujba ei obișnuită, fără a mai îndrăzni să-i anunțe vizita tânărului. Când se înopți, fiindcă își făcea serviciul pe scările hotelului, tânăra fată așează foarte aproape de o fereastră felinarul, care trebuia să servească de călăuză încântătorului Leon. Dar iată că de odată tatăl Sureau îmbrăcat cu redingota sa de zile mari și cu medalii pe piept intră în hotel, cu toate că era oprită intrarea.

Bătrânul traversă sala cea mare, urcă scara, veni lângă fereastră și viu luminată, apucă felinarul și-l stinse.

Mirad de acest șgomot neobișnuit un ofițer superior apărură la o ușă întredeschisă. El vede gestul bătrânului soldat, aude vagi mormăeli de mânie și i se pare că înțelege acul său. Se gândește să-l chestioneze, dar omul coboară spre bucătărie. Din ce în ce mai intrigat ofițerul îl urmărește încetșor.

El vede pe Sureau luând mâna ficei sale, cu o brutalitate feroce și-l auzi spunând japănesei pe un ton care nu admilea nici o replică: — O iau cu mine!...

Bătrânul a înebunit se vede, zise birtășul ofițerului arătându-i pe tatăl Sureau cum ducea pe fică-sa. Ori că l-a apucat frica așa de odată!...

— Omului acesta nu-i e frică; e altceva. Nu va fi descoperit cumva că frumoasa sa fică face semnale la adresa spionilor germani? „E păcat!“ Sureau ajunse acasă împinse înăuntru pe fică-sa, intră după ea și încue ușa de două ori.

Generalul i-a urmat: înaintă puțin lângă răsparție, ca să vadă fațada cealaltă. La fereastră mansardei spre nord strălucea o vie lumină.

— Deschideți în numele regel, porunci la ușa lui Sureau o voce imperioasă, pe care Alice o recunoscuse imediat.

— Generalul!... Zise ea. Sureau deveni palid.

— Plecați de aici, strigă el pe gaura cheii!...

— Vreau să vă vorbesc...

— Depărtați-vă pentru Dumnezeu, voi veni să vă vorbesc dar nu rămâneți nici un minut la înălțimea casei mele.

— Și de ce?... Dumneata și fiica d-tale stați destul de bine înăuntru. Noi!... — altceva, — trebuie să rămânem aici, dar d-v. generale depărtați-vă.

— Am să vă traduc, imediat înaintea curții marșiale, zise generalul. Veți spune pentru care motiv aprindeți și stingeți lumina într-o direcție vizibilă pentru inamic.

— Generale, vă rog plecați de aici. Colo jos nu mai e pericol de

când aici... Aici vor plona obuzele germane.

— Stinege dar. Nu, ripostă Sureanu. Plecați, generale, și lăsați-mă să-mi împlinesc un act de dreptate. Nu aveți dreptul, strigă ofițerul care spărsese cu garda săbiei sale, unul din geamurile galantărilor.

— Păstrez onoarea numelui meu și un secret al familiei!...

— Îți voi păstra secretul. Stinege... ei nu vor trage. Credeți generalul meu... Atunci înșelătorul va reveni și această copilă nu va crede, că este un trădător, un spion. Trebuie ca ei să tragă generale pentru ca să i se deschidă ochii, pentru ca o iubire monstruoasă să moară în inima ei... Dar nu pe cartierul general vor cădea obuzele, numai dacă nu or fi prea mari stângaci.

Generalul a înțeles motivul acțiunii bătrânului soldat. El admiră un moment această stoică rezoluție și această energie reînviată a eroilor din antichitate. Dar crima Alicei era premeditată?... Merita ea o astfel de pedeapsă: moartea sub ruinele casei sale?... Apoi se gândi că e imprudent să lasi inamicul să ochiască un cartier al satului.

— Sureau, declară el, pe un ton poruncitor; eu singur am dreptul de viață și de moarte peste toți cei cari locuiesc aici. Eu sunt judecătorul pedepselor cari trebuie aplicate imediat, sau amânate.

Îi ordon să stingă imediat lumina. D-ta mititica mea găsește-mi repede o lanternă!... Aceste ordine fură imediat executate. Atunci ofițerul întrebă pe bătrânul soldat: — Cred că aveți o prăjina?... —

Adu-mi pe cea mai lungă posibil. După un sfert de oră un felinar strălucia în întuneric, la 1000 de metri departe de sat, pe un teren liber... Sureau și fiica sa așteptau nerăbdători.

Pe la orele 9 seara o bubuitură depărtată se auzi urmată de o șuerătură caracteristică unui obuz ce se apropie. Canonada continuă toată noaptea, până ce prăjina și felinarul fură răsturnate.

— Te vei mai gândi la el?... întrebă bătrânul.

— Infamul! murmură Alice, suspinând în brațele tatălui său. Ploesti.

Trad. de D. Ionescu-Scodrea

EX-LIBRIS

Macabre și viceversa de Henri Stahl. Am citit tot ceia ce a scris d. Stahl, afară bine înțeles de cursurile d-sale de stenografie, pe care ar fi trebuit să le studiez, dacă ași fi voit să debutez în viața ca d-sa, sau ca răposatul Dickens. Apropierea aceasta între d. Stahl și Dickens nu e singura; pe semne că există suflete ce au o adevărată încredere în timp și spațiu.

Umorul cu care d. Stahl își scrie schițele sale, nu e umorul nostru obișnuit, nu e goana după evfvințe de spirit, ci e o adevărată filosofie a vieții. Umorul d-lui Stahl nu e totdeauna vesel, după cum și trebuie să fie adevăratul umor. Sunt și veselii „triste“. Așa de pildă, trebuie oare să râzi, sau să te înduioșezi, când o familie, în mare doliu așteaptă pe personul unei gări, să sosească cu trenul, ultimele rămășițe, ale unui rude; plânscete, chiote, când trenul intră în gară, dar mortul nu a sosit, de și se spune că „morții merg iute“.

Și așa e viața noastră, țesută din clipe croice și clipe de ridicol, din hohote de râs și din hohote de plâns, pe care uneori nu mai poți să le deosebești unele de altele. D. Stahl le împerechiază și reușește astfel să ne dea adevărate colțuri ale vieții, așa cum e ea.

Noul d-sale volum e una din căr-

țile ce se citesc cu plăcere și îl recomandăm tuturor cititorilor noștri.

Viitorul nostru de generalul Bernhardi traducere de Iuliu I. Roșca. D. Iuliu Roșca, scriitorul cunoscut, a tradus în românește o carte, care a făcut mare valvă în ultimul timp, de oarece ea este cheia atitudinii actuale a Germaniei.

Se vorbește mult despre încrederea pe care Germanii o au în ei, de scopul lor faimos, de a voi cu orice preț, să germanizeze Europa, păământul întreg, crezând că pentru ei este o datorie sfântă să facă acest lucru.

Dar ca să ajungă la o asemenea concepțiune ciudată, au trebuit de sigur, să mai fie hrăniți ani de zile cu anumite idei și teorii. „Viitorul nostru“ e una din scrierile, care au contribuit la răspândirea în Germania, a concepțiilor de care vorbim în formule și axiome.

Cartea aceasta a generalului Bernhardi e biblia fiecărui german. Nu e locuitor al Germaniei, care să nu o fi citit în tocmai cum citești Biblia. Se poate spune, fără exagerare, că dacă Bismarck a realizat unirea tuturor țărilor sub un singur sceptru. Bernhardi cu scrierea lui, a reușit să strângă pe toți Germanii în jurul aceleiași idei, sau cel puțin dacă aceste idei pluteau în aer, el le-a dat forma definitivă, le-a exprimat în formule și axiome.

În această carte, se vorbește despre toate aspirațiunile germane în Europa și în colonii și se vorbește în multe rânduri și de țara noastră.

Prefața acestei cărți în traducerea franceză e scrisă de Georges Clémenceau și d. Iuliu Roșca, a adăugat și prefata, cum și notele luminoase ale aceluiaș.

Albert

Sacul cu glume

Un beliv incorrigibil, de care se găsește mulți pretutindeni, vrea să știe ce părere are lumea despre el.

— Are părerea că bei prea mult, i se răspunde.

— Ah, rea și nedreaptă mai e lumea, ripostă nărăvașul indignat: dar dacă mi-e sete mereu, ce rebue să fac!...

Un domn, eșind dintr'un restaurant, e oprit de un tânăr.

— Dați-mi voe, domnule, îi zise acesta să vă întreb un lucru: se mănâncă bine aici?

— O, da, foarte bine și eflin. Cu 2 lei, poți să ai un prânz minunat! Mai vrei să știi ceva?...

— Da. Aș vrea să am acei 2 lei cât costă prânzul.

Dramaturgul Aplaudeau are în fine succes o piesă cârpiță cu scene șterpelite de prin diferiți autori.

— Ei, acuma, îi zise un prieten, după legiuitele felicitări, sper că o să fi plătești polițele!...

— Din contră, răspunse cu ton îngâmfat și gesturi mărețe. Acuma creditorii mei vor fi mulțumiți să le păstreze ca pe autografa ale unei celebrități!

CASA de SANATATE

— SPECIALA PENTRU —

— BOALE DE FEMEII —

— SUB DIRECTIA —

DOCTORULUI I. KIRIAC

Chirurg primar; Setul serv. de gynecologia al Spitalului „Morici“

SECȚIE SEPARATĂ PENTRU BĂRBAȚI

(hemoroide, hernii, tumori, calculele vesicale stricturi uretrale, etc.)

Sirada Sf. Ionică 8, în dosul Teatrului Național

— TELEFON 296 —

Duminică 29 Noembrie **SE VA FACE** Tragerea **MARILOR PREMII**

oferite de ziarul „Universul” tuturor abonaților săi, și anume:

Lei 5.000

IN BONURI COMUNALE 4%

cu cup. de Noembrie 1916

Un dormitor complet de bronz

pentru 2 persoane, compus din 2 paturi de bronz, cu somlere, 2 noptiere, și un elegant lavoir cu oglindă, special lucrate de cunoscuta fabrică de mobile de bronz M. Gutman, București, str. Sf. Apostoli, furnizorul celor mai mari case particulare Vile și Hoteluri.

Una Gramolă

mărimea 59-44-116 cm., construită în forma unui dulap de mahon foarte elegant lustruit, cu o despărțitură jos care servă la conservarea plăcilor. Pavilionul din lemn de rezonanță în montură de fontă se află în interiorul dulapului. Mecanismul extrafortă cu 3 arcuri. Brațul conic recurbat o diafragmă „Exhibition”. Această gramolă, o bucată de artă, merită a înfrumuseța cel mai luxos salon, este ca construcție ultima perfecțiune a renumitei fabrici marca „Inger” și ne-a fost furnizate de către reprezentantul ei d-l Jean Feder, furnizorul Gurii Regale, București, Calea Victoriei, 54.

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică No. 10. Sucursala: Calea Victoriei No. 107

Un elegant dormitor de bronz

de mare valoare, compus din 1 pat, o noptieră și lavoir cu o oglindă, furnizat pentru premiile noastre, dela cunoscutul depozit de mobile de fier și bronz „Industria Metalică Marcu”. Bulevardul Elisabeta 8, București

Un elegant pat pentru copil cu împletitură de sârmă și somieră cumpărat tot dela „Industria Metalică Marcu”, Bd. Elisabeta, 8.

Una sobă „Godin” no. 3 tot dela depozitul de mobilă de fier și bronz „Industria Metalică Marcu” Bulevardul Elisabeta No. 8.

10 Lăzi cu diferite produse ale renumitei Case „Bresson”

fabrică de licheri, stropuri și cognacuri, au fost cumpărate pentru premiile ce le oferim abonaților noștri la tragerea din Noembrie c.

Una vioară fină cu cutie, forma vioarei, inclusiv arceș cu capă de fildeș, garnitură de coarde fine englezești, camerion și ascăz; una mandolină italiană din lemn de palisandru frumos ornamentată. Un flaut cu capul de fildeș, lucrat din cel mai fin abanos cu 14 clape, într-o elegantă cutie captușită cu catifea. Aceste toate, furnizate de magazinul general de muzică „La Harpa”, București, str. Colței No. 5, renumit în toată țara pentru deosebita calitate a mărfurilor ce debutează.

Un coșuleț de metal alb fin argintat pentru cărți de vizită. Una casetă de bijuterii de metal alb, frumos argintat, în formă împletită. Una fructiera cu picior de metal alb, fin argintat. Un serviciu de ceai pentru 6 persoane, compus din 6 pahare de ceai cu suporturi, o zaharniță, o sticlă de rom, un cleștor de zahăr, toate de metal alb fin argintate, pe o tavă de lemn de mahon, cu monturi argintate. Una oglindă de mână de metal alb, splendid executată, pusă într-o mică casetă de lemn. Una cutie conținând 12 cuțite și 12 furculițe, de metal alb oxidat, pentru fructe. Toate aceste obiecte ne au fost furnizate de marele magazin

de bijuterii, ceasornice și argintărie, FRĂȚII ROLLER, furnizorii Curții Regale, București, str. Carol 50, etaj.

Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel, „Bayard” din renumita fabrică de arme „Pieper-Bayard”. Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pulbere neagră, cât și pulbere fără fum; Una carabină semi-automată de mare precizie Pieper cu Țurul garantat precis; Un revolver automat; Un flacon „Thermos”, de 1 litru, care menține temperatura lichidului (cald sau rece) în timp de 48 de ore, cumpărate dela marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisu, furnizorul Curții Regale, calea Victoriei 44, Buc.

Una pendulă mare de perete, modernă de nuc, cu sunetul melodios. Un ceasornic-brățară de argint pentru damă. Una brățară de damă, aur 14 carate, marcată, formă modernă cu pietre. Un serviciu manicură, complet de argint cu cutie tapisată. Cumpărate dela ceasornicaria COLTEI, magazin de încredere, str. Colței 31.

15 flacoane a câte 1 kilo, apă de Colonia Camelia, puternic par-

fumată cu liliac, mărgăritar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumita fabrică de parfumuri „Camelia”, A. S. Aftalion, str. General Florescu n-rul 6, București.

Una sobă fabrica „Matador” ultima perfecție.

Jumătate garnitură mobilă de bambu, pentru salon, compusă din: Una canapea, două fotolii și patru scaune elegant tapitate; Un elegant birou de stejar pentru damă; O oglindă venețiană de cristal; Una etajeră de bambu; Un cuier de bambu cu oglindă de cristal pentru antreu, toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobile Marco Dattelkremer, str. Carol 62, Buc.

Șase perechi ghete pentru dame sau bărbați, lucrate într-unul din cele mai luxoase ateliere de încălțăminte din Capitală, și anume dela moderna pielărie la „Cocos”, Stelian L. Georgescu-Cocos, Calea Moșilor 34. Aceste ghete se vor efectua după măsură, trimisă de câștigător, administrației ziarului nostru.

2 noptiere de mahon, în formă de dulăpior, fiecare având câte o placă de marmură.

5 ceasornice de argint pentru buzunar având inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice pentru birou cu pedestal de cristal, tot cu aceeași inscripție; 5 ceasornice de perete frumos pictate, se întorc la 8 zile, tot inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice nichel, având și aparat Pres-Papier.

Una mașină de cusut, marca „Excella”.

5 assortimente complete din produse cosmetice „Flora”, compuse din: cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Flora, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de crin Flora, 1 săpun de lapte de crin 1 apă de gură Bucol, 1 pastă de dinți.

1 pereche vase de sticlă pentru flori, frumos pictate.

2 cămăși țărănești de noapte pentru bărbați, lucrate din pânză de casă, cu arnici roșii.

Un vas de majolică pentru flori, montat pe un ghiorț.

1 vas pentru flori pictat și aurit.

4 Splendide sacheuri pentru dame.

Doă candelabre de bronz, o adevărată podoaabă a casei.

Una pereche ghete pentru damă.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din „Memoriile Regelui Carol” tipărit anume pentru abonați

Notafi bine: dând aceste mari premii de valoare abonamentele sunt reduse la 18 lei pe an; 9.15 pe 6 luni; 4.65 pe 3 luni

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe 6 luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare. Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuițează încasatori. Plata abonamentelor se face direct la Casa administrației ziarului, prin mandat poștal sau în persoană